

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt LIII. Cladem Ierosolymitanæ vrbis, ac Iudæorum, ob Dei Filium tam crudeliter tractatum, illatam, imaginem esse pœnæ talionis, & eorum, quæ etiam in pœnitentes Christiani merentur, dum per quæ ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

supremo iudicio faciet, atque coram Patre suo, cuius vel imago id mortalibus ostendit, manibus aures suas obstruens. Quid enim **Prover. 23. 13.** aliud vaticinatus est Salomon, cum dixit? *Qui obturat aures suam ad clamorem pauperis, & ipse clamabit, & non exaudietur.*

CAPVT LIII.

Cladem Ierosolymitanae urbis ac Iudaeorum, ob Dei Filium tam crudeliter tractatum, illatam imaginem esse poenae talionis, & eorum, quae etiam impoenitentes Christiani merentur, dum per quae quis peccat, per eadem & punitur.

I.

Luc. 23. 28.

Matth. 7. 5.

Luc. 23. 31.

Matth. 7. 2.

Ioseph, lib. 7. & seqq. Antiquit. Tacit.

Multi dolent & flent, si socijs, aut amicis calamitas accidat; & neque dolent, neque flent, de calamitate sibi impendente. Quod etiam Christo Domino nos redimente, euenit. *Sequebatur illum multa turba populi, & mulierum, quae plangebant, & lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas IESVS dixit: Filia Ierusalem, nolite flere super me, sed super vos ipsas flate, & super filios vestros.* Bonum fuit utique, ut Christi innocentis morte dolerent, immo malum fuisset, si non doluissent; sed, quasi diceret ad turbam Christus: *eyce primum festucam de oculo tuo; aut, medice curate ipsum,* ita iubet turbam illam flere super se, & super filios suos; quibus non videntibus grauissima mala impendebant, ob Christum Seruatorum tam truculentè habitum & occisum. In quo si caelestis Pater peccata aliena tam seuerè puniuit, quid Iudæis futurum erat, ob peccata sua, & illam ipsam immanitatem, qua Redemptorem suum iniquissimè interemerunt? *Quia si in viridi ligno haec faciunt, in arido quid fiet?* Quoniam autem Iudæi illi vera quaedam imago sunt induratorum, impoenitentium, & Christi passionem ac sanguinem contemnentium, ostendendum est, quàm iustè primum illi, iuxta omnia, quae ipsi in Christum patrarunt, eadem passi sint; deinde, quòd eadem nobis, nisi poenitentiam agamus, sint metuenda, Christo dudum illud oraculum ponente: *In quo iudicio iudicaueritis, iudicabimini: & in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Sumam autem omnia ex probatissimis authoribus, qui plerique, quare tanta mala

mala inuaserint Iudæos, indagant, dum alij Iudæorum id rebellionis, alij idololatrijs tribuunt; Iosephus tradit, existimatum ob necem illatam Iacobo Iusto, tanta mala Iudæos apprehendisse; qui tamen, ante illum, jam & alios sanctissimos viros ac Prophetas occiderant ad se missos, nullam ob id talem tantamque vindictam experti. Ex Euangelij vaticinijs, SS. Patrum attestatione, & immanitate ac similitudine pœnarum constat, nullum, nisi illud maximum omnium & maximè execrandum facinus, esse, cui ex calamitates potius ascribi possint, nisi quod in Dei Filium, tot oraculis Prophetarum testatum, tot miraculis illustratum, tot testimonijs declaratum, ante annos triginta octo immanissimè commiserunt: quem quia pluribus iniurijs affectum occiderunt, pluribus quoque plagis sunt castigati, & quidem manifestam similitudinem præ se ferentibus, cum ijs malis, quæ Messia suo intulere, vt vera fieret illa prædictio: *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.*

I. Igitur, sicut olim omnia in figura contingebant Iudæis, & Prophetæ atque Patriarchæ Christum venturum prædixerunt, vt Iudæi nullam habere possent excusationem, quod eum non agnoscerent, ea de causa, Christo dicente: *Scrutamini Scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam aeternam habere: & illa sunt, quæ testimonium perhibent de me: & non vultis venire ad me, vt vitam habeatis:* Ita, etiam postquam Iudæi Christum crucifixerunt, non eos statim puniuit Deus, sed per triginta octo annos eorum pœnitentiam expectauit, eosque vt pœnitentiam agerent, seridè præmonuit. Siquidè, per integrum annum, terribilis flammæ cometa gladio similis, supra Ierusalem stetit. Visi sunt etiam in aère igniti currus & infestæ acies proeliantium. Audita est quoque in templo formidanda quædam vox Angelorum clamantium: *Migremus hinc.* Et Iesus quidam Anani filius, per septennium totum & aliquot menses, assidue per omnes vbiq; vicos & plateas clamitans: *Va Hierosolymis, nec minis, nec flagris compesci potuit, vt ita non clamitaret; donec tandem in ipso ciuitatis muro insanè vociferans: Va Hierosolymis, & mihi,* tormenti hostilis lapide ictus interiit. Hunc ergo (sicut quondam ad Niniuitas Ionam) sicut & alia prodigia, ad præmonendam gentem illam misit Deus: sed frustra; non enim ob-

lib 5. hist.
Sueton. Plu-
tarch. Dio
Phlegon, Ha-
driani liber.
tus. Cæsar
Baron. An.
Christi 72.

Matth 72.

II.
1. Cor. 10. 11.

Ioan. 5. 39.

Ioseph. lib 7.
cap. 12.

stinata corda peccatum suum voluerunt agnoscere, neque poenitentiam egerunt; sicut neque quondam, Noë diluuium Mundo prædicante; immo sicut neque ipso Christo super Hierusalem stente. Neque enim ille discipulis suis dumtaxat eam cladem prædixit, quibus & causam, & tempus horum malorum reseruit dicens:

Luc. 21.

Amen dico vobis, quia non præteribit generatio hæc, donec omnia fiant (& vidit sanè illa omnia ea ætas & generatio, quæ ab illo prædicta sunt, quippe non nisi triginta octo annorum spatium intercessit)

Luc: 19. 41.

verùm etiam quando sollemni pompa & triumpho Ierosolymam intrauit, coram Pharisæis & omni turba, ut appropinquauit, videns ciuitatem fleuit super illam, dicens: *Quia si cognouisses & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & circumdabunt te: & coangustabunt te undiq; & c.* Monuit Christus hæc apertè; monuerunt & Apostoli, nam, ut Lactantij verbis vtar,

Lactant. l. 4. cap. 21.

*futura aperuit illis omnia, quæ Petrus & Paulus Rome prædicauerunt: & ea prædicatio in memoria scripta permansit; in qua cum multa alia mira, tum etiam hoc futurum dixerunt, ut post breue tempus immitteret Deus regem, qui expugnaret Iudæos, & ciuitates eorum solo aquaret, ipsos autem fame sitiq; confectos obsideret. Tum fore, ut corporibus suorum vescerentur, & consumerent se inuicem: postremò ut capti venirent in manus hostium, & in conspectu suo acerbissimè coniuges suas vexari cernerent, violari & prostitui virgines, diripi pueros, allidi paruulos, omnia denique ferro igniq; vastari, captiuos in perpetuum terris suis exterminari: eò quòd exultauerant super amantissimum & probatissimum Filium Dei. At dura gens Iudæorum, vti Prophetias de Christo cæca mente non agnouit, ita neque Christi aut Apostolorum prædictionibus credidit, neque signis de cælo missis adhibuit fidem. Quemadmodum multi etiam hodie peccatores à Deo, ab Angelis, ab hominibus, à propria conscientia moniti, obsurdescunt. Quidquid illis dicas, non ad aures, non ad animum admittunt: induruerunt non secus, ac si lapidi loquereris. Vt ergo isti tales Deum à se excludunt, ita vicissim cum clamitant ad eum in extrema necessitate merentur non exaudiri. Quod prædixit illis verbis: *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.**

III.

2. Quia Iudæi ingressum mitissimè Saluatorem, de quo dictum

Hum erat: *Dicite filia Sion: Ecce rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam & pullum filium subingalis*; è ciuitate sua eduxerunt, pessimis modis exceptum; quem & lapidare voluerunt: idcirco diuinus iudex alium misit, Titum scilicet, qui truculentus intrauit, & illos eiecit. Immo, vt Philo testatur, ante Titi aduentum cum Iudæi plurimis locis etiam extra Iudæam habitarent, vbique furori populari expositi fuerunt, vbiq; cædebantur impunè, spoliabantur bonis, impetebantur sordibus & saxis, omnibus exosi, omnibus ludibrio; nec quemquam capiebat eorum miseratio. In ipsa verò Iudæa affligebantur à Præfectis, & milite Romano, qui maximas illis clades inferebant. Nimirum qui Christum vel non admittunt, vel à se expellunt mansuetè venientem, atque eos ad poenitentiam vocantem; videbunt illum venientem in nubibus cum potestate magna. Interim, ante eum diem varios mittit seu hospites, seu hostes, cum luctu & vastitate necessariò recipiendos & tolerandos ab ijs, qui homines à Deo missos, qui Angelum, qui veritatem Catholicam, qui Christum ipsum non admisserunt, aut expulerunt, aut etiam lapidauerunt durissimè contra eum locuti. *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.*

3. Diu admodum & sæpe Iudæi Christo sunt insidiati Enimverò & consilium aliquoties inierunt, quo modo, quibusue dolis vel in verbo, vel in facto aliquo illum caperent. Absque dubio, etiam tempus capiendi in consilium venit: cum & illud in concilio dixerint: *Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.* Quamuis placuerit illis illud tempus, quo maxima vndique ad diem festum multitudo proficiscebatur. Elegerunt igitur tempus Paschale totius anni celeberrimum; quo, ex lege Moysis, vndique Iudæi ad festi celebrationem confluabant. Huius consilij causa fuit, quòd Christi nomen, ob amabiles mores, ob vitæ sanctitatem, ob tot patrata miracula, tot curatos infirmos, & diuinum quid spirantes conciones, famamque celeberrimam, longè lateq; erat notum, multisque persuaserat, hunc esse Messiam. Quare; vt nomen hoc obscurarent, eo tempore, quò vniuersis ex provincijs confluerat innumerabilis hominù multitudo, morte turpissima illum tamquam impostorem, & hominem ipso latrone Barabba sceleratiorem, inter homicidas, publicè crucifixerunt.

Cùm

Matth. 21. 5.
Isa 62. 11.
Ioan 10. 31.
& 11. 8.
Philo in Flac-
cum, & in le-
gatione ad
Caium.

Matth. 7. 2.
IV.

Matth. 26. 5.

Deuter. 21. 23. Cum enim jam ab antiquo *maledictus* esset *omnis qui pependit in ligno*, & abominabilis haberetur, sperauerunt, hoc pacto, Christum quoque tamquam blasphemum & furciferum, vnaque eius doctrinam & fidem contemptum iri. Nam ignominiosa illius mors, per omnes illico prouincias vulgabatur, in quibus quanto prius melior fuit de illo opinio, tanto putabant homines postea peius locuturos, si audiissent, fuisse veteratorem. Quoniam igitur, ad Christum capiendum & crucifigendum illud precipue tempus elegerunt, quod ad illius infamiam & contumeliam maxime seruiturum arbitrabantur, iusto Dei iudicio factum est, ut Vespasianus Titum filium suum, Paschali quoque tempore miserit ad ciuitatem Ierusalē obsidendā, quam die 14. Aprilis coepit obsidere, quo tempore iterum Iudæi ex omnibus prouincijs, ob festi sollemnitate ingenti numero erant congregati. Putabant nimirum Iudæi, Vespasianum & Titum Coss. quod ad arma ciuilia diuertissent, de Hierosolymis in præsentiarum minis fore sollicitos, sed ad stabiliendum Imperium omne studium ac operam nauaturos, ac proinde hoc saltem anno ab Hierosolymorum obsidione temperaturos. At hæc eos spes miserè fefellit. Collectis igitur undique legionibus; eo tempore urbem cinxerunt, quo, ut ex victimis, in Paschate, offerri solitis Iosephus colligit, Hierosolymis, vigesies centies & septies centies mille homines fuere; & quidem tantum eorum Iudæorum, qui mundi panibus azymis vesci poterant; non annumeratis agris, peregrinis ethnicis, quorum utique etiam haud exiguus numerus erat. Quod numerosior autem in vrbe fuit populus, tanto obsessorum fuit grauior calamitas, quæ se se in tot hominum necessitates extendebat. *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Peccauit ingens multitudo consentiens in necem Christi, luit ingens multitudo.

V.

Matth. 26.
Luc. 19.Ioseph. de
bell. Iud. loc.
cit.

4. Christus passionem suam in monte Oliueti coepit; vbi sanguinem sudauit; vbi osculo proditus est Iudæis; vbi captus est à cohortibus militum *tamquam ad latronem exeuntium*. Vnde etiam respiciens ciuitatem fleuit super eam, ut qui præ oculis haberet durissimam omnium cladem, quam passuri essent à Romanis. Itaque vicissim etiam in oliueti monte eorum calamitas initium habuit, Nam ibi, teste Iosepho, prope Hierosolymam Ti-

tus,

tus, in ipso monte Oliueti, posuit castra. Ibi ergo ubi cum gladijs & fustibus alijsq; armis Christum quæsierunt, armis quæsi sunt ipsi postea. Ut enim in monte Oliueti Christus, ob instantem sibi passionem, *capit pauera & tedere, & mæstus esse*: ita, hoste in eodem monte castra ponente, incussus est timor & formido ludæis obsessis; ut non solum Christo mons ille fuerit tremendus, sed etiam postea tot armis relucens, toti ciuitatiferet metuendus. Et ut tanto esset maior comparatio, sicut ibi, cum Christus caperetur, illi solum Christum, non item discipulos eius quæsierunt, ipso Domino dicente: *Si ergo me queritis, sinite hos abire. Ut impleretur sermo, quem dixit: Quia quos dedisti mihi, non perdidisti ex eis quemquam*: ita, ante obsidionem, multi qui iam Christiani erant Hierosolymis, inde diuina Prouidentia duce, recesserunt. Quod sanè utrumque ut diuinæ illius potentia, ita & prouidentia meritò debet adscribi. Nam alioqui profectò saltem Petrus non euassisset, qui, coram tota cohorte, & tribuno, & ministris ludæorum, *habens gladium eduxit eum*, audacter sanè, nec eduxit tantum, sed etiam *percussit Pontificis seruum, & abscidit auriculam eius dexteram*. Quod mirum est seruo Pontificis passos esse fieri tot armatos. Sed Christus voluit ostendere, quantum habeat suorum curam. Hoc etiam fecit, in lamentabili illo excidio Hierosolymitano; quo ingruente, ait Iosephus, quàm pluri mi futurorum malorum non falsi coniectores Hierosolymis elapsi in alias regiones emigrarunt. Ex quibus fuisse Christianos, qui tunc ibi degebant, testatur Epiphanius. Hi in exteriorem prouinciam recedentes, maiore ex parte, Pellam incoluère, quia sic eos Christus, ut antè, quàm obsidione cingerentur, aliò se reciperent, olim admonuit. Hic enim annus, & hoc tempus est à Domino designatum, quando de ventura ludæorum clade verba faciens dixit: *Cum videritis circumdari ab exercitu Hierusalem, tunc scitote, quia appropinquauit desolatio eius: tunc qui in Iudæa sunt, fugiant ad montes*. Atque huc respexisse Christum Origenes quoque & D. Augustinus scripserunt. Admonuit autem Dominus, ut primo exercitus Romani aduentu fugam captarent, quia vidit postea non amplius liberum fore ijs, qui Hierosolymis erant, inde recedere. Quippe sequenti post Christum 69. anno sic ciuitas Zelo.

Ioan. 18. 2.

Matth. 24. 15.

Ioseph de bell. Iud. l. 2. cap. 25.

S. Epiphani. heres. 29. & 30.

Matth. 24.

Orig. tract. 24. in Matth. S. Augustin. epist. 80. ad Hecschiam.

H h h h

tarum

tarum est arctata custodijs, vt nulli amplius egrediendi sit data facultas, nisi qui fortè ingenti vi pecuniarum eam redemisset. Quia igitur Christiani Hierosolymis agentes erant pauperrimi, iamque diu omnibus bonis spoliati elemosynarum collectione indigebant, probabile est, eos Anno Christi 68 excessisse, & cum Angelis dixisse: *migremus hinc*. Erat autem non vrbs tantùm regia excidenda, sed circumposita quoque prouincia vndique & vndique deuastanda, quod cœptum est Anno 69. quando à Nerone Vespasianus in Iudæam est missus. Idcirco Christus non tantùm suos monuit, vt Hierosolymis exirent, sed *omnes*, inquit, *qui sunt in Iudæa, fugiant ad montes*. Aliquos tamen Hierosolymis mansisse Christianos, quorum itidem rationem habuerit Deus, scripsit D. Augustinus, cuius hæc verba sunt: *Non enim debemus ambigere, quando eversa est Hierusalem, fuisse in illo populo electos Dei, qui ex circumcisione crediderant, sine fuerant credituri, electi ante constitutionem mundi, propter quos breuiarentur dies illi, vt tolerabilia mala fierent*. Hæc S. Pater in illa verba: *Nisi breuiati fuissent dies illi, non fieret salua omnis caro: sed propter electos breuiabuntur dies illi*. Breuiati autem sunt, quia diuinæ prouidentiae consilio inexpugnabiles munitiones à Tito citiùs fuerunt expugnatae; si enim Romani diutiùs obsidionem continuassent, & vrbe seriùs potiti essent, obsessi omnes fame periissent. Quare & reliqui Iudæi, ob electos hos *breuiatis illis diebus*, à Christianis istud beneficium acceperunt, vt ex ijs plurimi, nimirum ex plebe immensus numerus, ex populo autem, vt Iosephus tradit seruata sint plusquam quadraginta millia. *Abbreniati sunt autem dies illi*, quia ab obsidione vsque ad expugnationem ciuitatis, nec quatuor integri menses intercesserunt. Vrbs enim 14. die Aprilis obsideri cœpta, octauo die mensis Augusti à Romanis est capta. Ita non solum electis succurrit Deus, sed etiam alijs, propter electos vnà habitantes: quemadmodum & olim, vel propter decem iustos voluit Deus parcere Sodomitis.

VI.

5. Christum ita solum captum, vt nos in libertatem reponeret, Iudæi noctu, in aula Principis sacerdotum Caiphæ, carcere clausum armata militum manu custodierunt. In obsidione Titus ita conclusit Iudæos, vt illis omnem exitum, ne quis vel ad
herbas

S. Augustin.
epist. 80. ad
Hefichium

Ioseph. de
bell. Iud. l. 7.
cap. 15.

Gen. 18. 32.

herbas pascendas egredi posset, prohiberet, aggeribus quinque, contra urbem extructis; quod opus coeptum duodecima mensis Maii, vigesima nona eiusdem mensis perfectum est. Aggeribus tamen his, per Iudæos erumpentes, dissipatis, Titus nouum opus aggressus est; murum enim costruxit circa ciuitatem, vt omnis penitus exitus interciperetur; & quidem tanta celeritate consummatum est hoc opus, vt planè superet humanum captum. Quod Iosephus admirans ait: *Murus quidem vno minus quadraginta stadiorum erat. Ad hoc autem foris castella tredecim edificata sunt: eorum gyrus denis stadiis numerabatur. Totum autem opus triduo constructum est, vt tamen dignum mensibus videretur; celeritas verò fide caret.* Hoc pacto factum est, quod dixit Christus exitium vrbis deflens: *Venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo: & circumdabunt te (nempe muro) & coangustabunt vndiq.* Et ipse Iosephus ait: *Tum ergo velut in carcerem tota gens conclusa est, & facta hominibus ciuitas obsidebatur.* Itaque Iudæi tamquam feræ in cauea, aut rei in carcere claudebantur, vt nemo exire, nemo fugere posset. Verè dictum: *in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Nam & ipsi Christum ligatum in vinculis habuerunt; vicissim capiendi & ligandi.

Luc. 19.

Ioseph. l. 7. de bell. Iud. c. 17.

Matth. 7. 23.

VII.

6. Vt autem Christum sic capere possent, vilissimo pretio à proditore Iuda Deum emerunt. Triginta argenteis venditus est, cuius sunt omnes thesauri totius mundi. Si iam Iytrum vile pro magno belli duce peteretur, ignominiam is sibi illatam putaret. Iudæi pro illo, qui *dux est & legifer noster*, ipsi pretium constituerunt, & quàm vile? Pro eo, pro quo tot martyres vitam & sanguinem posuerunt; pro quo tot Confessores Mundum reliquerunt, non dederunt, nisi 30. argenteos. Ita qui calum & terram creauit, apud iniquissimos homines, non valet plus, quàm ager figuli. Quare vt *in qua mensura mensi fuerant, remetietur* etiam illis, innumeri Iudæi à Tito capti, vilissimo rursus pretio venditi sunt. Captiuorum autem à Iosepho numerantur nonaginta septies milles; è quibus, qui infra decimum septimum annum erant, in mancipia, quasi teruncio vendebantur. Immò non erant, qui eos emere vellent. Et, vt dicam quàm viles tunc habiti sint Iudæi etiam nobilissimi, & ditissimi, sicut illi Christum 30. argenteis emerunt,

H h h h 2

runt,

runt, ita postea 30. Iudæi vno argenteo, immò vno denario venditi sunt. *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Viliissima merx, Iudæi, animaduertite iustitiæ diuinæ æquitatem, vno denario venditi estis, qui totius Mundi pretium triginta argenteis vendidistis. Nihil est vt conqueri possitis, par pari redditum est.

VIII.

7. Nocte sacra Iudæi varijs modis Christo illuserunt, atque ex eo risui suo spectaculum fecerunt. Alij cachinnis exceperunt; alij fœda illi phlegmata in faciem iecerunt, alij venerandos illi oculos velauerunt; alij ei alapas dederunt, & tamquam falsum Prophetam, sibi prophetare eum iusserunt, à quo percussus esset? Igitur postea, vt eadem illis mensura remetiretur, ad immensa eorum mala & illud accessit, quòd pseudopropheta diceret, Deum omnibus polliceri salutem, qui in templum ascenderent: huic qui eumque fidem habuerunt, atque eò ascenderunt, quorum fuerunt ad sex milla, incendio consumpti sunt. Addit Iosephus, à seditiosis tyrannis, qui tum Hierosolymis erant, superinductos fuisse pseudopphetas multos, qui denuntiarent populo, vt expectarent auxilium Dei, ne fugerent, aut deditionem facerent, vt sic vana spe deceptos intra mœnia continerent. Ad quos pseudopphetas aspexit Christus, illis verbis: *Tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus, aut illic, nolite credere: Ecce in deserto; nolite exire: Ecce in penetralibus; nolite credere. Surgent enim pseudoChristi, & pseudopphetæ.* Animaduertit ex Iosepho Baronius, cum esset in oraculis, appropinquasse jam tempus, quo ex Iudæa proditurus esset homo, qui summa rerum potiturus, & toti terrarum orbi dominaturus esset, quemque seditiosorum principum, vt se esse illum persuaderet, adsciuisse sibi pseudopphetas, qui eadem in populum diuulgarent; vt hac etiam arte populi gratiam conciliantes, velut diuinitus sibi concessum imperium auspicarentur. Quò alludit Christus illis verbis: *Videte ne seducamini, multi enim venient in nomine meo, dicentes: Quia ego sum; & tempus appropinquauit. Nolite ire post eos.* Sic verum Prophetam contemnentes à falsis seduci meruerunt. Vt de Zelotis nihil dicam. Sed & qui Christum ludibrio habuerunt, & spectaculi loco conspuerunt, postea à Tito capti, in theatra pro spectaculis introducti sunt; vbi se ipsos conficere, cum bestijs pugnare, & similia tragica ludicrè *facere.*

Ioseph. de
bell. Iud. l. 7.
cap. 11.

Matth. 24.
Vide S. Au-
gustin. ep. 80.

Luc. 18.

Ioseph. l. 7.
de bell. c. 13.

facere debuerunt; adeo ut Titus fratris sui Domitiani Natali die 24. Octobr. Anno Christi 73. Cæsarea in spectaculum produxerit tantam multitudinem, ut ultra duo millia & quingenta Iudæorum fuerint occisa. *I nunc & verbis, virtutem illud superbis, I, & dic, sanguis eius super nos, & super filios nostros.* I, Iude cum Deo, qui ait, *se quoque in interitum tuo visurum.*

Matth. 27. 25.
Prou. 1. 26.

8. Iudæi Christum sapius veste exutum inuerecundè nudauerunt, exposuerunt oculis irrisorum, virgis, flagris miserandum in modum ceciderunt. Ut par pari referretur, etiam ipsi, in hac obsidione, à tyrannis in vrbe, & famelicis prædonibus sunt spoliati, profugi autem ex vrbe, vestibus, pecunijs, vita exuti. Quia Syri & Arabes in militiam adlecti, in discissis ventribus eorum pecuniam quæsiuerunt. Et quidem vna nocte duo millia Iudæorum laniata sunt ad hunc modum, in quorum fugitiuorum visceribus aurum quærebatur. Et plures fuissent ad hunc modum martiri, ni Titus id mandato prohibuisset. *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Virgineum corpus deuadalis, vestibus ac vita exuendi fuistis & ipsi, qui pudorem dudum exuistis.

IX.

9. Clamor Iudæorum ante Pilatum factus ad cælum ascendit. Quid enim clamarunt? *Crucifige, crucifige eum. Non hunc, sed Barabbam. Sanguis eius super nos, & super filios nostros.* Factum est, quod voluerunt. Nam primò Titus Iudæum captum in crucem agi pro muro iussit, ut eo spectaculo ceteri territi cederent. Cumque ex Iudæis complures quotidie caperentur, saltem quingenti per singulos dies, & interdum plures: eos omnes ante oculos ciuium Titus crucibus suffigi iussit; adeoque multiplicatus est eorum numerus, ut (quod Iosephus ait) *iam spatium crucibus deeret, & corporibus cruces.* Erant hi, qui ex ciuitate, fame urgente, foras egredi coacti sunt, qui dum cibum quærerent, exitum inuenerunt. Crucifixi ex illis ipsi sunt, vel absque dubio illorum filij, qui clamauerunt in Christum: *Crucifigatur, crucifigatur, &: sanguis eius super nos, & super filios nostros.* Viderunt hæc spectacula obsessi è mœnibus & turribus ciuitatis, & tamen non recordati sunt, se ad hoc, Christo crucifigendo obstrinxisse; iamque in quo iudicio iudicauerant, esse iudicatos.

X.

Ioseph. lib. 6.
de bell. c. 7.

Ibid. c. 12.

Matth. 27. 23.

Matth. 7. 9.

10. Iudæi Christo in summa firi fel & acetum porrexerunt;

XI.

H h h 3

VL

Ioseph. de
bell. iud. l. 6.
c. 14. & 15.

Ioseph. lib. 7.
de bell. c. 6.

Matth. c. 23.

Luce 23. 28.

ut ergo illis eadem mensura remitteretur, vicissim incredibili fame ac siti plexi sunt. Muro enim septi, adeo fame vexati sunt, ut innumera hominum multitudo sit morte consumpta: quorum corpora nullis sepulchris sufficientibus, cumulatim proiebantur extra moenia, quæ circuiens Titus, ubi plena cadaueribus omnia vidit, altamque sanie tabefactis corporibus desuientem aspexit, ingemuit; & extensis manibus Deum testabatur, factum illud suum non esse, sed ex Iudaica pertinacia proficisci. Cumque fames magis magisque in dies inualesceret, eò necessitatis ciues compulsi, ut foras potius sponte optarent progredi, seque vltro dedere Romanis crucis supplicium subituros, quam intus fame perire, ac cruciatu tam diuturno. His accessit noua calamitas: eorum: namque, qui vrbe egressi ad Romanos confugerant, cum alij auido stomacho cibo gustato protinus interirent, alij verò moniti aliorum exemplo cibum lentè capientes euaderent, eos Syri & Arabes immanissimè euiscerant. In ipsa autem vrbe, cum neque herbae aut gramina essent, quibus vesci possent, à stabulis simum in cibum quaritabant, collectoque stercore tamquam scarabæi vesciebantur. Sed ea inedia magis in dies inualescente, eos nec ab humanis carnibus temperasse testatur Iosephus; uti & calceamentis, cingulisque, ac insuper corijs, quibus scuta tegebantur detractis, insumptis; veterisque fœni laceramentis magno pretio venditis. Quæ his carebat, eò immanitatis redacta est, fame improba compellente, femina nobilis ac prædiues, Maria nomine, filia Eleazari, à seditiosis jam exuta vitæ substantijs, ut sibi consuleret, fame rabida impulsæ, lactentem filium occidit, quem comestura mox coxit; cuius nidoris odore illecti milites, qui sibi victum, quaecumque possent, raptu quærebant, cum eius peruassissent domum, partem assati filij, quæ supererat intuiti, detestati facinus, abiêre. *Moxq; repleta est eius sceleris fama tota ciuitas, ait Iosephus, ante oculos sibi cladem proponens, tamquam hoc ipse admississet, horrescebat. Hoc futurum prædixit Christus: Filia Hierusalem, nolite flere super me, sed super vos ipsas flere, & super filios vestros: quoniam ecce venient dies, in quibus dicent: Beata sterilis, & ventra qui non genuerunt, & vbera, quæ non lactauerunt. Si hoc autem factum est à diuice illa, quid de ceteris nec diuitibus, nec nobilibus*

bilibus erit cogitandum? Quis autem fuerit numerus eorum, qui intus fame consumpti periére à 14. die Aprilis, qua cœpit obsidio, vsque ad Cæl. Iulij, custos vnus portæ Mannæus Lazari filius transgressus ad Titum testatus est, per eam scilicet portam sibi commissam, elata fuisse cadauera centum quindecim millia & octoginta, absque illis, quæ propinqui domi, vel in hortis sepeliissent. Post hæc nobiliores profugi, mortuorum egenorum sexcenta millia portis eiecta nuntiabant; aliorum verò numerum, minimè potuisse comprehendere: nam cum cadaueribus efferendis non sufficerent, congesta dicebant in maximis ædibus cadauera esse inclusa. Quia autem non solum fames ipsa pestem trahit seorsum, sed etiam præ inedia lacertas & serpentes, & venenata animalia comederunt, idcirco ingens quoque pestis, per illos, grassabatur. Vnde muscarum instar conciderunt mortui, omnibus vndiq; malis appetiti. *Qua mensura mensi fueritis remetietur vobis.*

11. Iudæi in tunicam inconsutilem Christi sortem miserunt, quis quid tolleret. Vt ergo par pari referretur, tempore obsidionis, ipsi inter se Iudæi sortiti sunt, vter alterius carnifex fieret, atque alterum occideret, ne in manus hostium deueniens grauiora pateretur. Et quia clamauerunt: *sanguis eius super nos, &c.* id eò postquam Titus est ciuitate potitus, omnes obuij mactati sunt, omnia cum ipso templo incensa: ira, vt quamuis incendijs omnia lucerent, plus tamen sanguinis, quàm ignis videretur, & multis locis flamma ipso sanguine extingueretur; quasi aquæ, non sanguis, essent affusa. Sunt, qui scribant in sola vrbe Hierosolymitana per tempus obsidionis decies centena hominum millia fame, peste, igne, ferro interijisse; nonaginta septem millia capta. Ite, Iudæi, vincula iniicite Messie vestro; accusate innocentem, percutite, cædite, occidite, ovis instar obmutescentem: non erit semper tempus tacendi. *Qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.*

12. Iudæi Christum non solum eduxerunt e ciuitate sua grauiissimo crucis trunco oneratum, sed etiam enixis precibus à Pilato impetrarunt, vt in cruce auersus ab vrbe, versus occidentem suspenderet, indignum eum iudicantes, qui urbem aspiceret. Pari pacto & ipsi, non solum ex vrbe Hierosolymitana, sed etiam

XII.

Ioan. 19. 24.

XIII.

etiam ex tota patria sua sunt exturbati, venditi, capti abducti, itaque ubique contempti fuerunt, ut ad nullum honestum officium admitterentur, sed teste Ammiano, non aliter quam *olidi & facientes Iudaei* appellarentur. Ita odor ille compensatus est, quem Christus inter mortuorum ossa, in monte Calvaria, sustinuit. Quin & Aelius Adrianus postea edicto cavit, ne quis de Iudaeorum gente amplius circa rudera civitatis compareret. Certè Iudaei non solum exuti templo, sacrificijs, civitate, per diversas orbis partes (ut olim profugus Cain) vagati sunt, & adhuc vagantur, sed etiam omnibus gentibus odiosi & abominabiles redditi fuerunt. Sic impletum est illud: *disperge illos in virtute tua, & depone eos, ut omnibus in opprobrium dati, testimonium essent, iuxta vaticinia Prophetarum, iam Messiam venisse, sed à Iudaeis agniti non esse; eicientes ergo Christum eiecisti sunt.* Atque *Captivorum quidem omnium, ait Iosephus, qui toto bello comprehensi sunt, nonaginta & septem millium comprehensus est numerus: mortuorum vero, per omne tempus obsidionis, undecies centum millia.* Ite, exules, *qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Inde expellimini, unde Dominum vestrum expulistis.

1. 19. de Iud.
Cod Theod.
Ammian.
Marc. lib. 2.

Psal. 58. 12.

Vide S. Augustinus, in
Psal. 58. Ioseph. l. 2. d.
bell. Iudae. 17.

XIV.

Ioseph. l. 7.
de bell. c. 2.

13. Quia autem Iudaeorum de Christo consilium fuit, *eradicandum eum de terra vivensimum*, ideo non solum ipsi, ac etiam eorum templum, & civitas, & Resp. est eradicata. Licet enim Titus per se, perque Iudaeos, qui ad castra Romanorum confugerant, Iudaeos ad deditionem honestam saepius invitaret, quin etiam rogaret, ut si non sui, saltem templi rationem haberent, ne irruentes illud milites inflammarent, tantum absuit, ut ipsorum saluti consulentes audirent, etiam his omnibus superbe spreis, obstinato se animo omnia libentius expecturos mala iactarunt, quam ut se dedere vellent Romanis. Titus igitur contestatur Deum & homines, se ad urbis & templi excidium compelli. Quod & fecit inuitus; immò contra eius iussum incensum est à militum furore, ita ut *nec lapis super lapidem remaneret.* Incenso templo, à Tito licentia militibus data est etiam civitatis inflammandae, & solo aequanda. De quo excidio hæc Iosephus: *Postquam, quis occideret, quidne raperet, non habebat exercitus, quòd iratis animis omnia decerant, neque enim parcendo, si esses, quod agerent, abstinissent.*

Vide Baronium qui hæc omnia fuse dicitur. An. 70. Luc. 19. Ioseph. l. 7. de bell. c. 18.

uissent; iubet eos Casar totam funditus iam eruere ciuitatem, ac templum, relictis quidem turribus, quæ præter alias eminebant, Phaselo, & Hippico, & Mariamne; muriq; tanto, quantum ciuitatem ab Occidente cingebat, ut esset castrum illic custodia causa relinquendis: turri autem, ut posteris indicarent, qualem ciuitatem, quamue munitissimam Romanorum virtus obrinisset. Alium verò totum ambitum ciuitatis ita complanauerunt, diruentes; ut qui ad eam accessissent, habitam aliquando esse vix crederent. Eant nunc, & dicant: Eradamus eum de terra viventium. Erasi sunt ipsi, & templum eorum; qui templum corporis Christi destruxerunt in triduo reedificatum. Ite Iudæi, destruite templum hoc. Quam mensura mensi fueritis, remetietur vobis.

His malis affecti Iudæi, ut saltem lacrymis, quod aliunde non possent solamen aliquod inuenirent, consueuere, anniuersaria die, persoluto tamen pretio (cùm aliter non liceret) ea adire loca, lachrymas fundere, & miserè lamentari. Usque ad presentem diem, ait S. Hieronymus, perfidi coloni, post interfectionem seruorum, & ad extremum Filij Dei, excepto planctu, prohibentur ingredi Hierusalem: & ut ruinam sua eis flere liceat ciuitatis, pretio redimunt: ut qui quondam emerant sanguinem Christi, emant lacrymas suas. Videas in die, quo capta est à Romanis, & diruta Hierusalem, venire populum lugubrem, confluere decrepitas mulierculas, & senes pannis annisq; obsitos, & in corporibus, & in habitu suo iram Domini demonstrantes. Congregatur turba miserorum, & patibulo Domini coruscante, ac radiante auras domus eius, de Oliueti monte quoque crucis fulgente vexillo, plangere ruinas templi sui populum miserum, & tamen non esse miserabilem. Adhuc stertis in genis, & liuida brachia, & sparsi crines, & miles mercedem postulat, ut illis flere plus liceat. Et dubitat aliquis, cùm hæc videat, de die tribulationis & angustia, de die calamitatis & miseria, de die tenebrarum & caliginis, de die nebula & turbis, de die tuba & clangoris? Habent enim & in luctu tubas; & iuxta prophetiam, vox solennitatis versa est in planctum. Ululant super cineres sanctuarij, & super altare destructum, & super ciuitates quondam munitas, & super excelsos quondam angulos templi, de quibus quondam Iacobum fratrem Domini precipitauerunt. Talibus lacrymis & lamentis luerunt Iudæi, qui causa fuerunt, ut non solum Pe-

XV.

S. Hieronymus
in Sophoniã
cap. i.

Matth. 7. 2.

trus fletet amarè, sed etiam Dei Mater, & quotquot à cruce reuerrebantur pectora sua percutientes. Ite Iudæi, & Christum, & Matrem Christi, & Apostolos, & omnes pios iubete plorare. *Qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Ite & vos, frigidi Christiani, qui viduis, qui pupillis, qui egentibus lachrymas duritiâ vestrâ excutitis; veniet & vobis tempus flendi, gemendi, lamentandi; vt eandem mensuram experiamini, quam vos alijs adhibuistis.

XVI.

Ita quidem Iudæis potest peccatum & supplicium exprobari, & nobis; quare cum illis flentibus meritò & nos flemus. Nam videntur illi mihi dicere: Suspendimus organa nostra: fleuimus, vt meruimus, à nemine deplorandi; quia nullius nos amplius lachrymæ iuuant. Vos Christiani, *Flete super vos, & super filios vestros.* Si enim in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet? Si nos Iudæi, qui Christum non agnouimus, ita plectimur; quid vobis eueniet, qui Christum profiteamini, & sæpe crudeliùs tractatis? Hierusalem Dominum occidens exemplum & imago est, cuiusque animæ, vrbis, regionis, immò totius Mundi Christum repudiantis, contemnentis, & crucifigentis. Mala, quæ fecit, tulit Hierusalem: sensit talionem. Vos quoque talio manet, qui sceleribus Iudæos imitamini. Sic euenit non solùm in extremo iudicio malis omnibus, sed etiam multis in hac vita. Et quidem 1. illis, qui veros & veridicos Prophetas nolunt audire, sed se sinunt decipi à falsis dicentibus, pacem esse, & non est pax; ponentibus *lucem in tenebras, & tenebras in lucem.* Quàm multis prædicit Christus interitum, & non credunt? monet, & non audiunt? quàm flet super multos? & non sentiunt? Mundo autem vanissima promittenti, & vanissimè, omnia credunt; quasi nullum venturum sit tempus vindictæ. 2. Illis, qui Titum Christo præoptant, & præeligunt. Plurimi enim dominos sæculares æterno Deo anteponunt, & nesciunt, quàm durum iugum sint passuri; sed serò oculos aperient, cum repentina eis superueniet calamitas. 3. Quàm multi ipsum tempus Paschale eligunt, pro occasione peccandi? Nam, vt taceam, diebus festis omnibus ludo, compotationi, Veneri, per totum annum maximè litari; quot jam ipso Paschalis tempore, sacrilegè confitentur, & communicant instar

Iudæi

Iudæ proditoris; Christumque crucifigunt denuo, & sacrosanctum sanguinem eius pedibus conculcant? 4. Quanti ad montem Oliueti in tenebris eunt, vt cum Iuda osculum captent, dum amarijs suis in ipsis templis insidiantur; & alijs cum Christo sanctissimè orantibus, ipsi occasionem quærunt saltem oculis libidinandi? 5. Quanti Christum toto anno in SS. Eucharistia inclusum sinunt quasi in carcere esse, neque eum visitare, aut sumere appetunt, in pectoris sui hospicio collocandum. 6. Quàm vili pretio aut labore eum emunt? vix ad templum eunt, vix se ad confessionem præparant: vix vnum dolorem, aut suspirium, aut emendationis propositum eliciunt: multi ne vnam quidem lachrymulam pro eo darent, ne vnum gemitum; quid enim dicam, ne vnum ieiunium, cilicium, aut flagellum? 7. Immò ei, cum Iudæis, illudunt mille modis. 8. Eum flagellant, è domo educunt; eijciunt è ciuitate; è pectoribus suis, è memoria, ex ipsis iconibus eradunt. Quid enim aliud est, obliuisci monitorum Christi, eiusque beneficia nolle meminisse? 9. Quid de magis & sagis dicam, qui hostiam sacram, in conuentibus suis concriminantur, & acubus, cultris, pugionibus conuulnerant, neque se sinunt miraculo sanguinis inde emicantis commoueri? Clarissimum prodigium cum vident, rident; cum animaduertunt, contemnunt. An non hoc est dicere: *sanguis eius super nos, & super capita nostra?* Qui per cruenta bella venit super capita nostra: vt satis diu experti sumus. Necdum tamen pœnitentiam agimus, vt etiam in obduratione Iudæorum contumaciæ, tandemque etiam pœnæ assimilēmur. Et sanè gladius hostilis nondum est in vagina; Turcius in ceruices Christianorum acuitur. Sicut ergo Iudæis Christum occidentibus, & pœnitentiam non agentibus, ita nobis fieri potest. Nisi eum tandem aliquando conciliemus, paria reddentur.

At conciliamus, per pœnitentiam? per veram, non fictam. Verè recens quidam author scripsit: *Nullò modo exaudiuntur, qui à calamitatibus liberari cupiunt, nec inimicitiam, quam cum Deo exercent, ponere vel afflicti cogitant. Ignouit Cæsar multis, qui impium contra Maiestatem suam bellum gesserunt, cadibus, incendijs, stupris grassati sunt. Nullius illa oratio fuit: Veniam se cupere, reddi suo promouijs*

uincijs & opibus, restitui sibi honores & dignitates; interim odisse se ad-
huc Casarem, inimicitiam profiteri, contra eius honorem, voluntatem,
commoda, imperium, omnia moliturum, amicis infestam fore. Nemo
sic insanit, ut sic ignoscantiam flagitet, adeoq; precibus conuitia & exe-
crationes in Casarem coniungat. Quod in terrena & creata fragilibus
Maiestate colenda ac deprecanda detestamur, multi cum ad incretam
creatricem Maiestatem veniunt oratum, usurpant: Victoriã, opes,
securitatem, pacem, incolumitatẽ precantur; clãdes, rapinas, exilia, car-
ceres, seruitutem, mortem deprecantur: nec impijs tamen affectus, ma-
lamq; voluntatem delinquendi, qua se Deo inimicos esse norunt, animo
excusant. Cetera mala fugiunt, summum malum, quod in Dei odio
cernitur, contumaciter retentant; cetera bona concupiscunt, summum
bonum, quod in Dei amicitia consistit, abominantur. Audiamus, obse-
ro, qualis sit in auribus Dei Sabaoth oratio eorum, qui flagellantur, nec
tamen penitentiam agunt, sed in delictis contabescunt, & obdurantur.

XVIII.

Magne Deus, Domine exercituum, triumphator, immitte hosti-
bus pauorem & fugam, nobis victoriã concede; hoc inimicus tuus pe-
to, affectu, aut etiam facto in odio tui perseverans; victoriã manu
tuã, quod postulo, me inclytum & gloriosum faciat; ne tamen in al-
tum elatus inferiores opprimere, arroganterq; calcare desinam; quin &
nomen tuum blasphemare pergã. Nec enim hæc mea facta detestor;
nec emendandi propositum habeo, etiam Principi meo obstare conor, ne
legibus crimina viciscatur. Vis aliud orationis paradigma? Deus
refugium meum & virtus, da securitatem, ne perpetuo in metu & tre-
pidatione anxiam cogar animam habere. Securitatem ab hoste; secu-
ritatem huius mundi: da hoc inimico tuo, ut sine metu fruatur delicijs, ne
voluptates, quibus immersus hæreo, quas eripi mihi, etiam te iubente,
nolo, infausis calamitatum nuntijs turbentur. Deus pacis amator &
conciliator, bella aufer de medio, cessent præda, incendia, cada,
da inimico tuo, mihi, inquam, qui tecum bellum gero, qui legem
tuã rumpo, qui iterum Filium tuum crucifigo, qui pacis bonis,
ad opes, ludos, libidines uti cogito; da pacem cum hoste & mundo;
tuã tibi pacem habeto. Deus, qui es vita nostra, da corporis sanita-
tem, ut vires mihi sint ad deiciendos alios, ad epularum assiduitatem,
ad luxuriandi potentiam: illa hætenus commisi; illa mihi in posterum
scopus sunt, & vita finis. Deus iudex iuste, Deus odio habens iniusti-

tiam & dolum, redde tribunalia & processus; ut legibus contortis proximam euertam, munerera ut captare, sententias vendere liceat. Deus omnium largitor, diues in omnes, redde veteres, da nouas opes, ut edes mihi splendeant, mensam dapes onerent, edendis, potandi, inebriandi, insultandi, luxuriandi nullum adferatur obstaculum; inimicis tuis diuitias dedisti multas, mihi quoque dona, quamuis ad tuam contumeliam usuro. Deus, cuius templum est domus orationis, redde Ecclesias, census integros representa. Non ut in illis te orem, tibi psallam, sed ut in illis sericatus inambulem, cultui tuo, & sacrificijs vana colloquia, risus immodestos, verba obscena, tamquam libamina admisceam & faciam, ut nomen tuum blasphemetur, ut sacras opes, Filij tui patrimonium pauperibus debitum in profanos vsus, luxumq; conuertam, ut multa sacerdotia congeram, nec uno rite fungar. *Ista tu fecisse non penitet, & in futurum promitto, non omissurum.* Mihi enim meam voluntatem reseruo; mihi, non tibi obtemperaturus, mea non tua lege victurus. Nemo sic orat, &, si quis sic orat, male orat, ut in concupiscentijs insuat. Sibi veniam petunt, ne bello vexentur, alijs ignoscere nesciunt, quorum fortunis & vita insidiantur. Peruersa oratio, criminosa flagitatio, qua tamen in nullo auditur templo, quam lingua proferre trepidat; sonat tamen in auribus Dei scrutantis corda & renes. Quisquis enim fide orthodoxa instructus est, inimicum se Dei nouit, quam diu de peccato praterito non conteritur, de futuro non concipit emendandi propositum. Inimicus Dei est, cui adhaeret vel in facto delicto complacentia, vel in praesente voluptas, vel in futuro voluntas. Ille hunc in modum corde & cupiditatibus orat, inimicus Dei voluntarius, & bonitate Dei ad ipsius contumeliam abutens, non spoliatus, & exul, nec metu impendentium cladum mentem in scelera ardescens mutatur. Quid talis aliud speret, quid expectet, nisi talionem? Quare & iste, & omnes, qui conspirant cum isto, sciant sibi dictum: *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.*

